


STAVBA : ZBERŇA KADAVEROV ZEMPLÍNSKA TEPLICA  
CHARAKTER : STAVEBNÉ ÚPRAVY  
MIESTO : ZEMPLÍNSKA TEPLICA Hlavná 94  
STAVEBNÍK : AGROPODNIK SLAMAZ spol. s.r.o., Zemplínska Teplica  
PROJEKTANT : **mars**  *projektová a inžinierska kancelária, KOŠICE*  
ÚČEL PD : PROJEKT PRE STAVEBNÉ POVOLENIE A REALIZÁCIU

**A. SPRIEVODNÁ SPRÁVA**

**B. SÚHRNNÁ TECHNICKÁ SPRÁVA**

**PLÁN BEZPEČNOSTI A OCHRANY  
ZDRAVIA PRI PRÁCI**

jun 2013

Vypracovali: ING. AUER Marián  
ING. MANČÁK Marián

# A. SPRIEVODNÁ SPRÁVA

## I. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

STAVBA : **ZBERŇA KADAVEROV ZEMPLÍNSKA TEPLICA**  
CHARAKTER : STAVEBNÉ ÚPRAVY  
MIESTO : ZEMPLÍNSKA TEPLICA Hlavná 94  
STAVEBNÍK : AGROPODNIK SLAMAZ spol. s r.o., Zemplínska Teplica  
PROJEKTANT : mars pro, s.r.o. projektová a inžinierska kancelária, KOŠICE  
ÚČEL PD: : PROJEKT PRE STAVEBNÉ POVOLENIE A REALIZÁCIU

## II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVBU A JEJ BUDÚCU PREVÁDZKU

OBSTAVANÝ OBJEM : 363,2 m<sup>3</sup>  
ZASTAVANÁ PLOCHA : 73.0 m<sup>2</sup>  
ÚŽITKOVÁ PLOCHA : 69,14 m<sup>2</sup>

Stavebník AGROPODNIK SLAMAZ spol. s r.o. Zemplínska Teplica plánuje zrekonštruovať existujúci objekt zberne kadáverov. Stavba sa nachádza v oplotenom areáli farmy v Zemplínskej Teplici. Objekt je dlhodobo nevyužívaný. Postupne došlo k jeho schátraniu. V súčasnosti ho nie je možné pre nevyhovujúci technický stav využívať na svoj účel. Zrealizovaním plánovaného projektu dôjde k jeho modernizácii zodpovedajúcej súčasnej dobe. Zmodernizované budú okrem stavebnej časti aj technológie predovšetkým chladenie a mechanizovaná preprava kadáverov v rámci objektu. Po realizácii bude objekt využívaný pre účely prevádzkovania živočíšnej výroby stavebníka.

## III. PREHĽAD VÝCHODISKOVÝCH PODKLADOV

- vizuálna obhliadka stavby,
- zameranie skutkového stavu stavby,
- požiadavky a pripomienky stavebníka - AGROPODNIK SLAMAZ spol. s r.o
- výpis z listu vlastníctva,
- kópia katastrálnej mapy,

## IV. VECNÉ A ČASOVÉ VÄZBY STAVBY NA OKOLITÚ VÝSTAVBU, SÚVISIACE INVESTÍCIE

Objekt je napojený na inžinierske siete v rámci areálu stavebníka. Nové prípojky nie sú potrebné. Z hľadiska vplyvu stavby na životné prostredie nedôjde k jeho zhoršeniu. Pri realizácii stavby bude investorom zabezpečený pravidelný odvoz odpadu z priestorov pozemku. Prístup na stavenisko objektu je po existujúcich vnútro areálových komunikáciách, ktoré sú dopravne napojené na verejnú cestnú komunikáciu, alebo priamo cez bočnú bránu pri objekte. Voči svetovým stranám je objekt situovaný takto: príjem kadáverov je z východnej strany, vstup personálu je tiež z východu. Odvoz kadáverov je zo západnej strany mimo areál.

## V. PREHĽAD UŽÍVATEĽOV A PREVÁDZKOVATEĽOV

Stavbu bude prevádzkovať stavebník.

## VI. TERMÍNY ZAČATIA A DOKONČENIA STAVBY, LEHOTA VÝSTAVBY

Vypracovanie projektu	06/2013
Zahájenie výstavby	03/2014
Ukončenie výstavby	12/2014
Lehota výstavby je stanovená na 12 mesiacov.	

## VIII. SKÚŠOBNÁ PREVÁDZKA A DOBA JEJ TRVANIA VO VZŤAHU K DOKONČENIU, KOLAUDÁCII A UŽÍVANIU STAVBY, PRÍP. ÚDAJE O PRÍPADNOM POSTUPNOM ODOVZDÁVANÍ STAVBY DO PREVÁDZKY (UŽÍVANIA)

na stavbe nie je uvažované so skúšobnou prevádzkou predovšetkým chladiaceho a vzduchotechnického zariadenia, ďalej zdvihacích zariadení.

## IX. CELKOVÉ NÁKLADY STAVBY

## B. SÚHRNNÁ TECHNICKÁ SPRÁVA

### 1. URBANISTICKÉ, ARCHITEKTONICKÉ A STAVEBNOTECHNICKÉ RIEŠENIE STAVBY, JEJ KONŠTRUKČNÝCH ČASTÍ A POUŽITIE VHODNÝCH STAVEBNÝCH VÝROBKOV VO VÄZBE NA SPLNENIE ZÁKLADNÝCH POŽIADAVIEK NA STAVBY A DODRŽANIE VŠEOBECNÝCH TECHNICKÝCH POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Stavba ZBERNE KADAVEROV sa nachádza v areáli AGROPODNIKU SLAMOZ spol. s r.o. Zemplínska Teplica. na parcelách 730/16 a 730/125. Prístup na stavenisko je po existujúcej komunikácii.

Existujúca stavba je jednopodlažná, nepodpivničený, obdĺžnikového pôdorysu. Strecha je pultová s nízkym sklonom. Dispozične je členená na pitevňu, chladiaci box a sociálne zariadenia. V interiéri budú nové konštrukcie priečok. Vonkajšie členenie fasády až na vybúranie a zamurovanie okna v chladiacom boxe ostáva bez zmien. Nové bude len farebné riešenie fasády a nové deliace konštrukcie.

Nové priečky ako aj domurovky a opravy budú z tradičných materiálov - tehál a tvárnic. Stropná konštrukcia je železobetónová. Strecha bude drevenej krokvej konštrukcie, strešný plášť pôvodne plechový sa nahradí mäkkou krytinou na báze PVC.

Okenné konštrukcie sú plastové. Dvere v sociálnych zariadeniach sú drevené. Chladiarenské izolačné dvere sú do pitevni a chladiaceho boxu. Stavebno technické riešenie stavby je navrhnuté v zmysle Stavebného zákona, vyhlášky MŽP SR o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a STN noriem.

V zmysle vyhlášky MŽP SR č.532/2002 Z.z. o všeobecno technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu, nie je projekt spracovaný v súlade s touto vyhláškou, nakoľko sa nejedná o budovu pre verejnosť a neuvažuje sa s užívaním aj s osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.

### 2. POŽIARNO BEZPEČNOSTNÉ RIEŠENIE

Požiarno bezpečnostné riešenie stavby je spracované v súlade s platnými požiarne bezpečnostnými predpismi. Požiarna ochrana je spracovaná v samostatnej časti.

### 3. NÁROKY NA ZÁSOBOVANIE ENERGIAMI A VODOU, ODVÁDZANIE ODPADOVÝCH VÔD, DOPRAVU (VRÁTANE PARKOVANIA), ZNEŠKODŇOVANIE ODPADOV A RIEŠENIE NAPOJENIA STAVBY NA JESTVUJÚCE SIETE A ZARIADENIA TECHNICKÉHO VYBAVENIA

#### 3.1 KANALIZÁCIA

Zlý technický stav i nové dispozičné usporiadanie hygienických zariadení si vyžaduje zriadenie nových rozvodov v budove. Nakoľko účel využitia budovy sa nemení, zachová sa pôvodný spôsob odvádzania odpadových vôd.

Do jestvujúcej žumpy Ž1 s objemom 5m<sup>3</sup>, umiestnenej pred budovou z strany Hlavnej ulice, sa ležatým zvodovým potrubím zvedú z budovy splaškové odpadové vody(WC, sprcha, umývarka). Odpadové vody od zariadení pitevne sa zvedú do jestvujúcej žumpy Ž2 s objemom 5m<sup>3</sup>, umiestnenej pri budove v areáli. Nakoľko účel využitia budovy sa nemení, zachová sa pôvodný spôsob odvádzania odpadových vôd. Odvedenie kondenzátu od vzduchotechnických jednotiek sa prevedie samospádom vodovodným tlakovým potrubím.

#### 3.2 ZÁSOBOVANIE VODOU

Objekt bude slúžiť pre potreby stavbníka. Pri výučbe sa predpokladá s počtom 7-študentov a jeden pedagóg. Objekt nebude využívaný dennodenne.

Priemerná denná potreba vody:

Priemerná denná potreba	$Q_p = 7 \text{ os.} \times 120 \text{ l/deň} = 840 \text{ l/deň} = 0,009 \text{ l/s}$
Maximálna denná potreba vody:	$Q_m = Q_p \times k_d = 840 \times 1,3 = 1092 \text{ l/deň} = 0,013 \text{ l/s}$
Maximálna hodinová potreba vody:	$Q_h = Q_m / 10 \times k_h = 196,5 \text{ l/hod.} = 0,055 \text{ l/s}$
Ročná potreba vody cca :	$Q_r = 84 \text{ m}^3 / \text{rok}$

Výpočtový prietok : studená voda  $Q_v = \sum q_i \cdot \sqrt{n_i} = 0,1 \sqrt{1} + 0,2 \sqrt{10} = 0,73 \text{ l/s}$

Pre navrhovaný stav je požadovaná vodovodná prípojka DN 25 mm.

Napojenie celej budovy sa prevedie navrhovanou prípojkou na jestvujúci areálový vodovod z PVC DN 100 mm. Napojenie sa prevedie podľa možnosti v mieste jestvujúcej prípojky s novým navrtávacím pás

### 3.3 TEPLA A PALIVÁ

Bilancia potreby tepla

Potreba tepla na vykurovanie bola stanovená výpočtom tepelných strát, podľa STN EN 12831 pri výpočtovej vonkajšej teplote -13°C .

- Celkový tepelný príkon objektu..... 3290 W
- Predpokladaná celková ročná potreba tepla..... 2755 kWh/rok

Uvedené hodnoty sú pre návrh jednotlivých priamovýhrevných elektrických telies a pre návrh jednotlivých VZT jednotiek

### Bilancia potreby plynu

S napojením objektu na plyn sa neuvažuje.

### 3.4 ROZVOD ELEKTRICKEJ ENERGIE

Základné údaje a charakteristiky v zmysle STN 33 2000-1:

Najväčší odber - Inštalovaný výkon:  $P_i = 29 \text{ kW}$

Výpočtové zaťaženie:  $P_p = 23 \text{ kW}$

Rozvodný systém: 3 PEN-NPE ~ 50 Hz 230V/400V TN-C-S

Napojenie objektu elektrickou energiou:

Objekt bude napojený na vnútroareálový káblový rozvod, z jestvujúcej rozpojovacej skrine RIS, z ktorej sa kábel prípojky sa zavedie sa do novej rozpojovacej skrine SR na vonkajšej stene objektu. Odtiaľ sa káblom napojí hlavný rozvádzač objektu RH. V zemi sa kábel prípojky uloží do výkopu.

Ochrana pred bleskom.

Objekt bude chránený pred bleskom bleskozvodom.

### 3.5 VZDUCHOTECHNIKA A CHLADENIE

Uhynuté zvieratá budú privezené do predmetného objektu. Z vnútornej rampy ( zo strany nádvoría) budú dopravené reťazovým kladkostrojom do miestnosti č.104-pitevňa a po prevesení bremena na druhým kladkostroj , do chladiace boxu.

#### Pitevňa m.č. 104

Požadovanú mikroklimu v pitevni pri pitvaní bude zabezpečovať vzduchotechnické zariadenie.. Priestor pitevne bude stavebne usporiadaný tak že v núdzi ( pri hromadnom úhyné dobytku) bude možné na prechodnú dobu využiť pre uloženie zvierat pri teplote +5°C. Režim núdzového chladenia bude zabezpečovať samostatné chladiace zariadenie.. Pri tomto režime chladenia vzduchotechnické zariadenie musí byť vypnuté.

#### Chladiaci box m.č. 105

Chladiaci box je navrhnutý pre príjem a na uloženie uhynutých zvierat (najmä dobytku) pre účely následného pitvania za účelom zistenia príčiny úhynu. Likvidáciu vonkajších a vnútorných tepelných ziskov stavby pracovných priestorov a ochladenie tela uložených zvierat na teplotu +4°C bude zabezpečovať samostatné chladiace zariadenie.

Prívod vonkajšieho vzduchu do vzduchotechnickej jednotky bude priamo cez protidažďovú žalúziu jednotky.

Zariadenie pracuje so 100%-ným čerstvým vzduchom s možnosťou čiastočného obtoku rekuperačného výmenníka. Odvod znehodnoteného vzduchu je pod stropom a nad podlahou pitevne. Odvod vzduchu je cez výústky, ktoré sú napojené do potrubia.

Pre chladenie pitevne navrhujeme inštalovať zariadenia:

- chladiaci box m.č.105

Podstropná výparníková jednotka  
Friga –Bohn MR 781R+E1K 10,835 kW

Pre chladenie chladiaceho boxu navrhujeme inštalovať zariadenia:

- chladiaci box m.č.105

Podstropná výparníková jednotka  
Friga –Bohn MUC 640+E1K, 7,252kW

Kompresorová jednotka do exteriéru COMPACT CM-12-S-3A s inštalovaným chladiacim výkonom 7,0kW/-5°C.

Kondenzačné jednotky budú uložené na oceľovú lávku na streche objektu. Ovládanie a reguláciu rekuperačnej jednotky zabezpečuje riadiaca jednotka typu VCS. Inštalovaná bude na stenu v šatni.

### 3.6 ZDVÍHACIE ZARIADENIA

V objekte bude zriadené pojazdné zdvíhacie zariadenie do pitevne a pojazdné zdvíhacie zariadenie do chladiaceho boxu. Pojazdné zdvíhacie č.1 bude slúžiť prisun privezených ( uhytných ) zvierat z rampy pred stavebným objektom do objektu resp. na manipuláciu so zvieratami pri ich pitvaní. Transport bremena vo vodorovnom smere je po celej dĺžke podvesnej dráhy kladkostroja. Miesto pre odstavenie kladkostroja v prípade keď nie je využitý resp. keď je potrebné manipulovať s kladkostrojom č.02 je na konci dráhy s napájacím káblom. Jednonosníková drážka z valcovaného profilu IPE200 je súčasťou dodávky zdvíhacieho zariadenia. Zavesená do tepelne izolovanej stropnej dosky. Po spodnej prírubie valcovaného bude jazdiť reťazový kladkostroj a vozíky napájacieho kábla. Celková dĺžka podvesnej dráhy je cca 5 500 mm. Spodná hrana príruby nosníka je vo výške 3 550 mm nad podlahou. Podvesná dráha bude opatrená mechanickými nárazníkmi na oboch koncoch.

Pre manipuláciu so zvieratami bude inštalovaný reťazový kladkostroj s nosnosťou 1 000 kg s motorickým pohonom zdvíhu a pojazdu. Výška zdvíhu do 3000 mm. Zdvíhadlo tvorí reťazový kladkostroj typu ABUS GM4-1000.2 s pojazdom po jednonosníkovej podvesnej drážke. Napájanie kladkostroja bude cez zhrňovací kábel. Na pevný koniec kábla je treba priviesť el. napätie cez hlavný spínač z el. rozvádzača. Ovládanie zdvíhadla bude z podlahy káblovým ovládačom z pevného miesta. Zdvíhacie zariadenia motorickým pohonom s nosnosťou 1000kg sú vyhradené zariadenia skupiny B. Žeriavové dráhy pre žeriavy zaradené do skupiny B podľa vyhl.508/2009 Z.z. sú tiež vyhradeným zariadením. Prostriedky na viazanie a zavesenie bremena sú podľa vyhl.508/2009 Z.z. vyhradené zariadenia zaradené do skupiny C.

Pre transport zvierat z pitevne do chladiaceho box je inštalované pojazdné zdvíhacie zariadenie č.2. Transport bremena vo vodorovnom smere je po celej dĺžke podvesnej dráhy kladkostroja. Miesto pre odstavenie kladkostroja v prípade keď nie je využitý resp. keď je potrebné manipulovať s kladkostrojom č.01 je pred vstupnými dverami do chladiaceho boxu.

Pod stropom pitevne a v chladiacom boxe bude inštalovaná jednonosníková drážka z valcovaného profilu IPE200 s polomerom zakrivenia min. 1500mm. Po spodnej prírubie valcovaného profilu bude jazdiť reťazový kladkostroj. Celková dĺžka podvesnej dráhy je 9 160mm. Horná hrana príruby nosníka je vo výške 3 250 mm nad podlahou. Závesné body pre podvesnú drážku budú vytvorené s kotvením do stopnej dosky. Podvesná drážka je súčasťou dodávky zdvíhacích zariadení. Podvesná drážka je vybavená koncovými dorazmi.

Pre manipuláciu bude inštalovaný jeden reťazový kladkostroj s nosnosťou 1 000 kg s motorickým pohonom zdvíhu a pojazdu a výškou zdvíhu do 3 000 mm. Pojazdné zdvíhadlo tvorí reťazový kladkostroj typu ABUS GM4-1000.2 s pojazdom po jednonosníkovej podvesnej drážke. Napájanie kladkostrojov bude cez zhrňovací kábel. Na pevný koniec kábla je treba priviesť el. napätie cez hlavný spínač z el. rozvádzača. Ovládanie zdvíhadla bude z podlahy káblovým ovládačom z pevného miesta. Zdvíhacie zariadenia motorickým pohonom s nosnosťou 1000kg sú vyhradené zariadenia skupiny B. Žeriavové dráhy pre žeriavy zaradené do skupiny B podľa vyhl.508/2009 Z.z. sú tiež vyhradeným zariadením. Prostriedky na viazanie a zavesenie bremena sú podľa vyhl.508/2009 Z.z. vyhradené zariadenia zaradené do skupiny C.

### 3.6 DOPRAVA

Prístup a vjazd na pozemok je z existujúcej miestnej komunikácie z areálu. Expedícia kadaverov je zadným vchodom mimo areál agropodniku.

### 3.7 ZNEŠKODŇOVANIE ODPADOV

Realizácia stavby a následne jej užívanie nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia v uvažovanej lokalite. Odpadové vody budú napojené na miestnu kanalizáciu. Teplo a teplou úžitkovú vodu budú zabezpečované pomocou plynového kotla.

Pri realizácii stavby bude zabezpečený pravidelný odvoz odpadu z priestoru staveniska podľa zákona o odpadoch a to osobou oprávnenou nakladať s odpadmi podľa tohto zákona.

Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č.223/2001 o odpadoch a 284/2001, ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov a vyhlášky č.283/2001 o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch sa jedná o tieto odpady:

#### v priebehu výstavby:

170107 zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako v 170106	O	0,2 t
170506 výkopová zemina bez nebezpečných látok	O	2,0 t
170504 zemina a kamenivo bez nebezpečných látok	O	0,8 t
170102 tehly	O	0,6 t
170201 drevo	O	0,1 t
170101 betón	O	40,6 t
170202 sklo	O	0,05 t

#### počas prevádzky:

kunálny tuhý odpad	O	0,1 t
--------------------	---	-------

### 3.8 STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Realizáciou malej plynovej kotolne v objekte nedôjde k negatívnym dopadom na životné prostredie. Garantované hodnoty emisií NOx a CO pre zvolený typ kotla sú výrazne pod povolenou hranicou hodnôt ochrany životného prostredia a sú v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 706/2002 Z.z. a so zákonom č. 478/2002 Z.z. o Ochrane ovzdušia.

### 3.9 ENERGETICKÝ POSUDOK (z.č. 555/2005 Z.z.)

Stavba svojim rozsahom a charakterom patrí do kategórie veľké budovy. Z tohto dôvodu je potrebné posúdiť technickú, environmentálnu a ekonomickú využiteľnosť alternatívnych energetických systémov v mieste výstavby, najmä možnosť využitia elektriny a

tepla zo zdroja kombinovanej výroby elektriny a tepla, alebo centrálne zásobovanie teplom a chladom, a možnosť dodávky energie z lokálnych systémov využívajúcich obnoviteľné zdroje energií.

V lokalite stavby je možný nasledovný využiteľný potenciál jednotlivých obnoviteľných energetických zdrojov: biomasa, slnečná energia, geotermálna energia, veterná energia a vodná energia.

- **BIOMASA:** Biomasa z poľnohospodárskej výroby - predstavuje najperspektívnejší obnoviteľný zdroj energie v okrese.
- **SLNEČNÁ ENERGIA** - Potenciál pre prípravu tepla a teplej vody pomocou slnečnej energie: Na 1 m<sup>2</sup> plochy optimálne umiestneného a orientovaného slnečného kolektora môže v Košiciach dopadnúť priemerne 1300 kWh/m<sup>2</sup> za rok. Klimatické podmienky obce sú výhodné z hľadiska využívania slnečnej energie pomocou slnečných kolektorov a umožňujú vyšší energetický zisk než množstvo energie garantované výrobcom pre klimatické podmienky Slovenska.
- **SLNEČNÁ ENERGIA** - Potenciál pre prípravu elektriny pomocou slnečnej energie: Elektrina sa v našich klimatických podmienkach a pri súčasnom stave technologického vývoja dá zo slnečnej energie vyrábať priamou premenou prostredníctvom fotovoltických článkov. Články tvoriace fotovoltické panely slúžia na výrobu elektriny v podobe jednosmerného prúdu.
- **Potenciál geotermálnej energie:** Teplo obsiahnuté v spodných vrstvách Zeme je možné využívať na energetické účely. Na Slovensku máme na využívanie geotermálnej energie výborné predpoklady dané vysokým výskytom geotermálnych vôd. V našich podmienkach sa za geotermálne vody v širšom slova zmysle považujú podzemné vody s teplotou na povrchu vyššou než 20°C. Na základe výskumu a prieskumu (vedeného prevažne Geologickým ústavom Dionýza Štúra, Bratislava) bolo na našom území vyčlenených 25 perspektívnych oblastí s akumuláciou geotermálnych vôd s teplotami do 150°C, z čoho je 14 oblastí s teplotou nad 100 °C. Všetky tieto oblasti spĺňajú ekonomické limity, majú vhodný teplotný gradient (rozdiel teplôt vody medzi určitými hĺbkami), hĺbku vrtov i výdatnosť zdroja.
- **Tepelné čerpadlo:** Ako ľahko dostupný alternatívny zdroj tepla je možné uvažovať s využitím tepelného čerpadla.

#### 4. ÚDAJE O NADZEMNÝCH A PODZEMNÝCH STAVBÁCH NA STAVEBNOM POZEMKU A O JESTVUJÚCICH OCHRANNÝCH PÁSMÁCH

Na pozemku v rámci areálu sa nachádzajú vnútroareálové. Všetky podzemné vedenia na stavebnom pozemku je potrebné pred započatím výkopových prác vytýčiť - resp. požiadať jednotlivých správcov o ich vytýčenie!

#### 5. ÚDAJE O PREVÁDZKOVOM, VÝROBNOM A TECHNICKOM ZARIADENÍ, KONCEPCIA SKLADOVANIA, RIEŠENIA VNÚTORNEJ DOPRAVY A PLÔCH PRE OBSLUHU, ÚDRŽBU A OPRAVY, NÁROKY NA VYKONANIE SKÚŠOBNEJ PREVÁDZKY PO DOKONČENÍ STAVBY

Skúšobnú prevádzku je potrebné vykonať pre zdvíhacie zariadenia. Pre samotnú montáž a skúšky zabezpečiť: k termínu skúšok zabezpečiť plošinu alebo lešenie pre vykonanie skúšok odborným pracovníkom zdvíhacích zariadení a skúšobne bremená vrátane viazacích prostriedkov.

V projektovanom objekte nie je navrhovaná žiadna výrobná činnosť.

#### 6. ÚDAJE O SPLNENÍ PODMIENOK URČENÝCH DOTKNUTÝMI ORGÁNMI ŠTÁTNEJ SPRÁVY PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

#### 7. USPORIADANIE STAVENISKA A OPATRENIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI

ak ide o uskutočňovanie prác za mimoriadnych podmienok

#### 8. SPÔSOB ZAISTENIA BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI A BEZPEČNOSTI TECHNICKÝCH ZARIADENÍ PRI VÝSTAVBE AJ PRI BUDÚCEJ PREVÁDZKE

Pred začatím zemných prác musí zodpovedný pracovník zabezpečiť v teréne vyznačenie trasy podzemných vedení inžinierskych sietí a iných prekážok. Pracovníci, ktorí budú vykonávať zemné práce, musia byť oboznámení s druhom inžinierskych sietí, ich trasami a hĺbkou a ich ochrannými pásmami. To platí aj pre trasy inžinierskych sietí v blízkosti staveniska, ktoré by mohli byť stavebnou činnosťou narušené. Pri realizácii stavebných prác je nevyhnutné dodržiavať všetky bezpečnostné predpisy ochrany zdravia v zmysle:

- vyhlášky SÚBP a SBÚ č. 374/90 Zb., ktorou sa ustanovujú požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných montážnych a udržiavacích prácach, pri výrobe stavebných hmôt, ich skladovaní a manipulácii a pri prácach súvisiacich so stavebnou činnosťou,
- zákona č. 90/1998 Zz. o technických požiadavkách na výrobky sa ustanovujú základné povinnosti dodávateľov stavebných prác, povinnosti pri odovzdávaní staveniska a príprave stavieb,
- zákonníka práce,
- zákona č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí,
- zákona č. 124/2006 Zz. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,

- nariadenia vlády SR č.396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko a jeho príloh,
- nariadenia vlády SR č.201/2001 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
- nariadenia vlády SR č.387/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- nariadenia vlády SR č.281/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami,
- stavebného zákona č. 237/2000 Zz.,
- zákona č. 222/1996 o organizovaní miestnej a štátnej správy,
- STN 73 30 50-Zemné práce.

# PLÁN BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI PRÁCI

## MINIMÁLNE BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO

### 1. POVINNOSTI DODÁVATEĽA STAVEBNÝCH PRÁČ (DSP):

Dodávateľ stavebných prác (DSP) – ako zamestnávateľ musí viesť evidenciu pracovníkov, ktorí nastúpia do práce a ktorí skutočne z práce aj odchádzajú. DSP je povinný osoby, ktoré s jeho vedomím vstúpia na stavenisko, vybaviť osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, ktoré sú potrebné na vykonávanie pridelenej práce, alebo ktoré zodpovedajú miere ich možného ohrozenia. Vybaviť ich potrebnou dokumentáciou, návodmi, pravidlami a oboznámiť ich so všetkými známymi okolnosťami, ktoré môžu mať vplyv na výkon ich práce (technický postup, miestne podmienky, spolupráca s inými pracovníkmi a možné iné nebezpečenstvá). Pracovníci, ktorí sú poverení riadením alebo kontrolou, musia byť vybavení príslušnými právnymi a technickými predpismi.

DSP zabezpečí školenie pracovníkov nasledovne:

- projektanti (dodávateľ. dokumentácia), riadiaci pracovníci musia byť preškolení raz za 3 roky
- pracovníci obsluhujúci stroje musia byť preškolení raz ročne
- pracovníci pracujúci vo výškach, alebo tí, ktorí tieto práce riadia, musia byť preškolení ročne.

### 2. STABILITA A PEVNOSŤ

DSP zabezpečí materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov. V konkrétnom prípade stavby je nutné poukázať na riziká spojené pri práci s bremenami, pri búracích prácach a pri montážnych prácach. Pri prácach s bremenami je nutné dodržiavať smerné hodnoty na zdvíhanie a prenášanie bremien, zabezpečiť bremená proti zosunutiu alebo prevráteniu, priradenie ručným dopravným prostriedkom, zamedziť rizikám spojeným s pracovným priestorom (rozmery komunikácií, kvalita a povrch komunikácií, osvetlenie, hustota premávky, dispozícia a rozmery manipulačných a úložných priestorov). Pri práci s bremenami je nutné dodržiavať nariadenie vlády SR č. 204/2001 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami. Pre každú montáž musí byť vopred vypracovaný technologický postup montáže s uvedením montážnych a zdvíhacích zariadení. Dodané prefabrikáty na stavbu musia mať sprievodnú dokumentáciu, musia byť riadne prevzaté, uskladnené a manipulácia s nimi musí prebiehať v súlade s predpismi a požiadavkami výrobcu. Premiestňovanie prvkov za pomoci zdvíhacích zariadení môžu vykonávať len školení pracovníci - vizači, ktorí sú v priamom kontakte so žeriavnikom a pomocou dohovorených známení riadia manipuláciu s bremenom. Signalizácia treťou osobou môže byť iba v krajnom prípade. Zvislé časti konštrukcie môžu byť osadené na určené miesto len vtedy, ak sú pripravené prostriedky na jeho zaistenie (montážne stolice, klíny, ťahadlá) a tieto sa môžu odstraňovať až po konečnom upevnení a priestorovom stužení (zabetónovanie, zváranie). Prvky sa nesmú spájať zváraním, ak sú zavesené na zdvíhacom zariadení. Vodorovné časti konštrukcie môžu byť osadzované len vtedy, ak sú pripravené montážne plošiny alebo iné zariadenia, ktoré umožnia montážnikom bezpečnú prácu (ochranné ohradenia, ochranné lešenia, ochranné siete, bezpečnostný opasok). Počas prerušenia montážnych prác musí byť na tieto miesta zamedzený prístup, alebo musia byť urobené také bezpečnostné opatrenia, ktoré vylúčia možnosť pádu pracovníkov z výšky.

### 3. ENERGETICKÉ ROZVODY:

Všetky energetické rozvody ktoré sú na stavenisku, sa pred začatím prác identifikujú, prekontrolujú a označia.

Charakteristika elektrického zariadenia v zmysle vyhlášky č.508/2009 Z.z.:

Vyhradené technické zariadenie skupiny "B".

Základné údaje a charakteristiky v zmysle STN 33 2000-1, STN 33 2000-3:

Rozvodná sieť: 3 PEN-NPE ~ 50 Hz 230V/400V TN-C-S

Určenie vonkajších vplyvov:

Prostredie: podľa STN 33 0300 - viz Protokol - Príloha

Využitie: Schopnosť osôb - osoby poučené, znalé (BA4,BA5)

Dotyk s potenciálom zeme - zriedkavý (BC2)

Podmienky evakuácie - normálne (BD1)

Povaha skladovaných látok - bez význam. nebezpečenstva (BE1)

Konštrukcia budovy: Materiály - nehorľavé (CA1), Konštrukcia budovy - zanedbateľné nebezpečenstvo (CB1)

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom v zmysle STN 33 2000-4-41:

V normálnej prevádzke: izolovaním živých častí - čl.412.1

zábranami alebo krytmi - čl.412.2

prúdovým chráničom (doplnková) - čl.412.5

Pri poruche: samočinným odpojením napájania - čl.413.1

Požiadavky na uskutočnenie elektromontážnych prác:

Navrhované elektromontážne práce môžu vykonávať len osoby znalé - elektrotechnik, samostatný elektrotechnik alebo elektrotechnik na riadenie činnosti alebo na riadenie prevádzky - v zmysle vyhlášky č.718/2002 Z.z. Všetci ostatní pracovníci, ktorí sa budú zdržiavať na stavenisku, musia byť aspoň poučení.

Všetci pracovníci musia byť okrem toho preukázateľne oboznámení:

- s poskytovaním prvej pomoci pri úraze
- s protipožiarными predpismi
- s používaním ochranných pomôcok
- s postupom pri hlásení závad na zariadeniach.

Všetky elektrické zariadenia a ich príslušenstvo musia byť udržiavané v takom stave, aby ich prevádzka bola bezpečná a spoľahlivá. U elektrických zariadení, ktoré neboli dlhší čas v prevádzke, musí byť pred ich zapojením preverená bezpečná prevádzkyschopnosť.

Pri vykonávaní elektromontážnych prác je nutné rešpektovať ustanovenia STN 33 2000-7-704 a ostatných platných predpisov STN. Všetky elektrické zariadenia a ich príslušenstvo musí byť udržiavané v takom stave, aby ich prevádzka bola bezpečná a spoľahlivá. U elektrických zariadení, ktoré neboli dlhší čas v prevádzke, musí byť pred ich zapojením preverená bezpečná prevádzkyschopnosť. Po dokončení montážnych prác je v zmysle STN 33 1500 a STN 33 2000-6-61 nutné urobiť odbornú prehliadku a odbornú skúšku elektrickej inštalácie a bleskozvodu.

### 4. ÚNIKOVÉ CESTY A VÝCHODY:

Únikové cesty sú pre dané stavenisko posúdené v správe požiarnej ochrany, ktorá tvorí samostatnú prílohu tohto projektu.

Únikové cesty a východy budú vyznačené v súlade s nariadením vlády SR č. 444/2001. DSP zabezpečí, že únikové cesty a východy budú voľné a bez prekážok, dvere núdzových východov sa budú otvárať smerom von a nebudú uzamknuté, alebo zaistené proti rýchlemu otvoreniu. Únikové cesty a východy na danej stavbe si nevyžadujú umelé osvetlenie.

### 5. IDENTIFIKÁCIA, OHLÁSENIE A ZDOLÁVANIE POŽIARU:

Požiaro-bezpečnostné riešenie počas výstavby tvorí samostatnú prílohu spracovanú dodávateľom stavby. Požadované zabezpečenie cestou RHP a nástenných hydrantov už osadených v objekte. Zoznam telefónnych čísel pre ohlásenie bude viditeľne vyvesený v priestoroch stavby ako aj identifikácia telefónneho spojenia.



## 6. VETRANIE:

Vzhľadom na používané materiály a pracovné postupy daná stavba si nevyžaduje vetrací systém. Existujúce vetracie otvory (okná, dvere) plne postačujú na prívod čerstvého vzduchu pre pracovníkov pracujúcich vo vnútorných priestoroch. Otvorené okná a dvere musia byť zabezpečené tak, aby neohrozovali zamestnancov. DSP zabezpečí riadne vetranie vnútorných priestorov počas realizácie stavebných prác.

## 7. OSOBITNÉ NEBEZPEČENSTVÁ:

Na stavbe sa budú vyžadovať bežné stavebné technologické postupy, pri ktorých nebudú vznikať nadmerné hladiny hluku, výpary nebezpečných látok a pod. Zvýšená hladina hluku a prachu bude pri búracích prácach a DSP zabezpečí ochranné prostriedky na ochranu sluchu a dýchacích ciest konkrétnych pracovníkov. Usadeniny alebo znečistenia, ktoré by mohli znečistením ovzdušia ohroziť zdravie zamestnancov budú DSP bez zbytočného odkladu odstránené.

## 8. TEPLOTA:

DSP na stavbe zabezpečí tepelnú pohodu zamestnancov so zreteľom na používané pracovné metódy, vplyv počasia a fyzický výkon. K tomuto zabezpečí potrebný počet a kvalitu odevov a obuvi.

## 9. PRIRODZENÉ A UMELE OSVETLENIE PRACOVÍSK, PRIESTOROV A KOMUNIKÁCIÍ NA STAVENISKU:

DSP zabezpečí na stavbe dostatočné osvetlenie a to v prípade potreby umelým osvetlením pre požadovaný charakter prác príslušnej intenzity pomocou prenosných svetelných zdrojov odolných proti nárazom. Osvetlenie umiestni tak, aby nebolo zdrojom úrazu.

## 10. KOMUNIKÁCIE A OHROZENÉ PRIESTORY:

Všetky vstupy na stavenisko musia byť uzatvárateľné a uzamykateľné a označené tabuľkami o zákaze vstupu nepovolaným osobám. Komunikácie budú označené dopravnými tabuľkami a udržiavané v bezpečnom stave. Podjazdne výšky na tejto stavbe nebudú nižšie ako 4,3 m. Prekážky vyššie ako 0,1 m budú vybavené prejazdmi o zodpovedajúcej únosnosti.

Vertikálne komunikácie (schodišťa, rebríky, rebríkové schody) nemú byť dlhšie ako 8,0 m. Na rebríkoch je zakázané pracovať s pneumatickými nástrojmi, vstreľovacími prístrojmi, reťazovými pilami, plameňom a nebezpečnými látkami. Práce na rebríkoch môžu byť vykonávané len jednoduchým náradím. Na rebríkoch je zakázané pracovať nad sebou, alebo vystupovať či zostupovať, pokiaľ prvý pracovník nie je na bezpečnej podlahe. Vynášať alebo znášať bremená možno len do hmotnosti 20kg, za predpokladu používania troch pevných bodov. Práca na rebríku môže byť vykonávaná max. vo výške, ak pracovník stojí 0,8 m nižšie od oporného bodu rebríka o konštrukciu. Pri práci od výšky 5,0 m je pracovník povinný používať osobné ochranné zabezpečenie. Použitie lešenie na stavbe bude odborne navrhnuté, montované a udržiavané, tak aby bolo bezpečné po statickej, funkčnej a pracovnej stránke. Pracovné plošiny, lávky a prístupy budú montované, navrhované, dimenzované, chránené a používané tak, aby zamestnancov chránili pred pádom a pádom predmetov. Každé lešenie skontroluje odborne spôsobilá osoba: - pred ich prevzatím, v pravidelných intervaloch, po prestavbe, dočasnou prerušení prác, po mimoriadnych poveternostných vplyvoch, seizmickom otrase a po každom inom prípade, ktorý by mohol vplývať na ich pevnosť a stabilitu. Podchodné lešenia budú zabezpečené proti neželanému pohybu. Horizontálne komunikácie pre chodcov musia mať minimálnu šírku 0,75 m resp. 1,5m pre obojsmernú prevádzku pri sklone väčšom ako 1:3 musia mať na jednej strane jednotýčové zábradlie výšky 1,1m. Podchodné výšky musia byť dodržané 2,1m, len výnimočne 1,8m za predpokladu bezpečnostného označenia a ďalšieho opatrenia. V miestach so zvýšeným nebezpečím musia byť komunikácie opatrené zábradlím, ohradením alebo zvodidlami. Pádu z výšky bude zabránené pevným zábradlím so zarážkou pri podlahe a strednou výstuhou, plošinou, záchytnou sieťou a prostriedkami osobného zabezpečenia proti pádu.

## 11. POHYB NA PRACOVISKU:

Podlahová plocha na pracovisku musí byť v takom stave, aby umožňovala zamestnancom voľný a bezpečný pohyb pri výkone ich práce so zreteľom na umiestnené zariadenie. Všetky otvory a výkopy musia byť bezpečne prekryté. Stav komunikácií, manipulačných a úložných priestorov musí byť taký, aby zamedzil pokľznutiu, zakopnutiu, podvrtnutiu alebo narazeniu na prekážku zamestnancom.

## 12. PRÁCE VO VÝŠKACH A NAD VOL'NOU HL'BKOU:

Pádu z výšky bude zabránené pevným zábradlím so zarážkou pri podlahe a strednou výstuhou, plošinou, záchytnou sieťou a prostriedkami osobného zabezpečenia proti pádu. Ochrana pracovníkov proti pádu sa musí uskutočniť kolektívnym alebo osobným zabezpečením nezávislé od výšky pracoviska ak hrozí pád na nebezpečné miesta. Od výšky pracoviska 1,5m vždy, okrem prípadov, keď je pracovisko na ploche do 10° vymedzené zábranou najmenej 1,5m od hrany pádu, alebo miesto práce vo vnútri objektu je najmenej 0,6 m pod korunou strechy, na ktorej sa pracuje. Ak práca je vykonávaná len na určitom mieste celkovej plochy, môže sa táto časť vymedziť zábradlím.

Prostriedky osobného zabezpečenia (bezpečnostný pás, postroj, lano, tlmáč energie) sa použijú v prípadoch, ak nie je možné použiť kolektívne zabezpečenie. Tieto prostriedky musia byť schválené štátnou skúšobňou a musia byť odskúšané raz za dva roky. Miesta upevnenia musia byť vopred určené zodpovedným pracovníkom. Pri použití osobných ochranných prostriedkov sú povolené max. dĺžky pásov:

- bezpečnostný pás 0,6 m
- bezpečnostný postroj 1,5 m
- bezpečnostný postroj s tlmáčom energie 4,0 m

Pri presune na iné miesto musí byť pracovník stále zaistený. Horolezeckú techniku môžu používať len kvalifikovaní pracovníci, ktorí absolvovali predpísané kurzy, vlastní osobitné osvedčenie a vyhovujú zdravotným požiadavkám. Pod prácami vo výškach bude nutné vymedziť ochranné pásma na ochranu ostatných pracovníkov, ktoré od kraja pracovnej podlahy musí byť najmenej:

- 1,5 m pri práci vo výške od 3 do 10 m
- 2,0 m pri práci vo výške od 10 do 20 m

Ohrozený priestor sa zabezpečí:

- vylúčením prevádzky (zamedzenie prístupu)
- využitie ochranných alebo záchytných konštrukcií (zastrešenie)
- ohradením dvojtyčovým zábradlím výšky 1,1 m alebo pri krátkodobých prácach jednotýčovým
- strážením určeným pracovníkom.

Každá konštrukcia vybudovaná pre prácu vo výške musí byť zápisom odovzdaná zodpovednému pracovníkovi, ktorý na tejto konštrukcii bude práce zabezpečovať. Prípadné nedostatky musia byť odstránené pred týmto zápisom. Konštrukcie, ktoré nemusia byť takto prebrané sú:

- lešenia, alebo iné pracovné podlahy do výšky 1,5 m
- jednomiestne sedačky
- pohyblivé pracovné plošiny, ak neboli demontované ich nosné časti.

Všetky pracovné podlahy musia mať vybudovaný bezpečný prístup (rampy, rebríky, schody). Práce nad sebou sú zakázané, ak nie sú urobené dostatočné opatrenia na ochranu pracovníkov na nižších úrovniach proti pádu alebo prepadnutiu materiálov, prípadne technologický postup musí riešiť rozmiestnenie pracovníkov na rôznych úrovniach. Ohrozenie pracovníkov prenášaným bremenom pomocou zdvíhacích zariadení je na stavbách bežné, preto je vstup pracovníkov do ohrozeného priestoru zakázaný a obsluhujúci pracovník sa môže priblížiť k prenášanému bremenu až pri jeho osadení na určené miesto. Na prácu vo výškach (žeriav, zvýšená vnútorná časť haly) musia byť DSP určené vždy dvaja pracovníci a DSP musí pre tieto práce vypracovať technologický postup.

## 13. PRÁCE NA STRECHE:

Práce na streche budú predstavovať práce na voľných okrajoch strechy a prepadnutie cez strešnú konštrukciu. Bezpečnosť pracovníkov proti pádu z voľných okrajov striech rovných bude splnená ak okraje striech budú zabezpečené pevným zábradlím, alebo budú vybudované ochranné či záchytné konštrukcie. Na zvyšovanie miesta práce sa nesmú používať predmety, ktoré nie sú na tento účel určené, alebo sú labilné, napr. vedrá, sudy, siete atď.

#### 14. BÚRACIE PRÁCE:

Vedúci pracovníci DSP, ktorí priamo riadia búracie práce, zodpovedajú za podrobné poučenie a informovanie pracovníkov, ktorí tieto práce budú vykonávať. Pred začatím prác musí byť okolie búraného objektu zabezpečené do takej vzdialenosti, do akej bude búraný materiál padať. Zabezpečenie sa bude robiť ohradením nebezpečného priestoru, resp. pracovníkov v kritickom čase. Energetické pripojky do búraného objektu musia byť odpojené, vstupy a výstupy z nich musia byť po celý čas búracích prác bezpečné a prístupné, pracovisko musí byť vopred zabezpečené potrebným materiálom, mechanizmami, ochrannými prostriedkami atď., pracovníci poučení, preškolení a vybavení OOPP, určený zodpovedný pracovník, ktorý musí mať písomný príkaz riaditeľa DSP na začatie búracích prác. Počas búrania treba neustále sledovať všetky zmeny na búranom, ale i susedných objektoch. Pri ručnom búraní zhora na dol pri súčasnom odpratávaní jednotlivých častí konštrukcie, vyčnievajúce a poškodené časti musia byť podopreté, aby práce na nich a nad nimi prebiehali bezpečne. Zásadne sa nesmie pracovať nad sebou ani pod časťami, ktorých stabilita je ohrozená. Múry vo vnútorných priestoroch možno búrať iba ak sa preukáže, že neplnia funkciu nosných častí, ručné strhávanie striech a stien za pomoci lán, pák a zdvíhakov je zakázané. Konštrukcia, ktorá bude rozoberaná rezaním, nesmie ohroziť pracovníkov ani stabilitu ostatnej rozoberanej časti konštrukcie. Uvoľnené prvky môžu byť znášané strojmi až po ich úplnom odpojení od ostatnej konštrukcie. Ocelové konštrukcie rezané kyslíkom sa búrajú podľa predpisov platných pre rezanie kyslíkom. Zhadzovanie ľahkých alebo veľkoplošných materiálov z vyšších pracovísk je zakázané, nakoľko nie je možné predpokladať ich miesto dopadu. Bežný stavebný materiál možno zhadzovať za predpokladu, že budú vytvorené opatrenia na jeho bezpečný dopad alebo uloženie. Pri búracích prácach DSP vybaví pracovníkov OOPP a zabezpečí ich proti pádu z výšky ochrannými a záchytnými konštrukciami.

#### 15. MURÁRSKE PRÁCE:

Realizácia murárskych prác pod úrovňou terénu (suterény, pivnice, šachty, prímurovka) sa môže uskutočňovať za podmienky, že výkop bude dostatočne zabezpečený proti zosunutiu zemin a ohrozenia pracovníkov. Pohyb ťažkých mechanizmov na úrovni terénu v blízkosti takýchto prác musí byť vylúčený, nakoľko pri postupe murárskych prác je paženie potrebné rozoberať a súdržnosť zemin môže otriasmi spôsobenými mechanizmami byť porušená. Prisýpanie zemin mechanizmami sa môže vykonávať len na príkaz zodpovedného pracovníka za týchto podmienok:

- v priestore pod úrovňou terénu sa nesmú zdržiavať (ohrozené pásma) žiadne osoby,
- nosné murivo môže byť prisýpané len po získaní dostatočnej pevnosti
- prímurovka môže byť prisýpaná až po získaní dostatočnej pevnosti nosných múrov, o ktoré bude zeminou pritlačená,
- zásyp sa môže robiť len postupne do určenej výšky a za patričného zhutňovania zemin.

Z hľadiska bezpečnosti práce preto treba chrániť pracovníkov pred pádom do hĺbky kolektívnym alebo osobným zabezpečením. Materiál na murovanie musí byť uložený tak, aby pri mieste práce bol voľný priestor minimálne 0,6 m. Doprava materiálu sa volí podľa výšky pracoviska a to strojom (výtahy, kladky), ručnými prostriedkami (vozíky, fúriky), ručne – nahadzovaním, prinášaním, alebo spúšťaním (sklzy). Zakázané vykonávať kontrolu zvislosti rohov, otvorov a ukončenia múrov z nevmurovaných konštrukcií. Všetky otvory v podlahách musia byť zakryté proti pádu osôb a materiálu. Otvory po inštalácii potrubí vo výške môžu byť dokončené len z lešení prenosných pracovných podláh alebo z dvojítych rebríkov.

#### 16. STROJE A STROJNÉ ZARIADENIA:

Stroje a strojné zariadenia používané na stavebné práce môžu byť používané len v dobrom technickom stave a na účely, na ktoré sú ich výrobcom vyrobené. Každý stroj musí byť vybavený:

- prevádzkovými dokladmi (prevádzkový denník, revízna kniha),
- bezpečnostnými značkami, tabuľkami, nátermi oznámeniami,
- zariadením na svetelnú signalizáciu alebo zvukovú výstrahu,
- ochrannými zariadeniami (zábradlie, výstupy, zámky, rošty).

Stroje vybavené stabilizačným zariadením musia byť stabilizované pred začiatkom pracovných úkonov stroja počas všetkých pracovných operácií. Vsuvné, sklópne a prívodné zariadenia musia byť chránené, alebo inak zabezpečené, aby nedošlo k ich styku otáčavými alebo pohyblivými časťami stroja. Každé uvedenie stroja do chodu musí byť oznámené signálom, až potom môžu byť dané do pohybu pracovné zariadenia alebo stroj sám. Pri práci na verejných priestranstvách musí byť zabezpečený stály dozor. Po ukončení prevádzky alebo prerušení prác musí byť stroj zabezpečený proti samovoľnému pohybu a pracovné zariadenie dané do takej polohy, aby neohrozovalo okolie a nemohlo sa stať zdrojom úrazu. Údržba, opravy a čistenie musia byť vykonávané v súlade s návodom na tieto práce vypracovaným výrobcom prípadne DSP. Počas týchto prác musí pracovník venovať zvýšenú pozornosť otázkam týkajúcim sa jeho osoby, ako aj okoliu v dosahu zariadenia stroja. Vypracované pokyny na obsluhu a údržbu stroja musia byť umiestnené na určenom mieste, prístupné a kedykoľvek k dispozícii. Stroj môže samostatne obsluhovať len pracovník, ktorý má na takúto činnosť požadovanú odbornú spôsobilosť. Musí byť duševne a telesne spôsobilý, musí mať viac ako 18 rokov, ak má stroj charakter motorového vozidla, musí vlastniť aj vodičský preukaz.

Bez oprávnenia k obsluhu môže stroj obsluhovať len

- osoba, ktorá získava predbežnú prax (zácvik) pod stálym dozorom určeného pracovníka,
- pracovník určený výrobcom stroja, ktorý stroj montuje, skúša, predvádza, opravuje.

Aj v takomto prípade musí byť tento pracovník oboznámený s predpismi na zaistenie bezpečnosti stroja. Ak na obsluhu stroja treba viac pracovníkov, musí byť určený zodpovedný pracovník. Pred začatím prác musí obsluha prezrieť stroj a príslušenstvo a prekontrolovať činnosť ovládacích, oznamovacích a bezpečnostných zariadení. Zistené nedostatky musí odstrániť. Ďalej sa musí oboznámiť so zápisom v prevádzkovom denníku a urobiť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. V prípade, že kontrolou alebo zápisom je zistené, že sú to nedostatky, ktoré nie je schopný sám odstrániť a svojím charakterom by mohli ohroziť bezpečnosť práce a prevádzky, musí túto okolnosť ohlásiť zodpovednému pracovníkovi stroj nesmie uviesť do prevádzky. Obsluha je povinná stroj zastaviť a bezpečne zaistiť. Pred začatím konkrétnej práce so strojom musí byť obsluha oboznámená s miestnymi prevádzkovými a pracovnými podmienkami. Oboznámenie vykoná zodpovedný pracovník za daný úsek, ktorý presne určí činnosť, pohyb a rozsah prác, prípadne spoluprácu alebo nadväznosť na iné práce vykonávané strojmi alebo pracovníkmi. Počas práce musí obsluha venovať pozornosť ovládaniu stroja, aby nebola ohrozená bezpečnosť osôb, stroja, zariadení alebo konštrukcií. Prvým predpokladom tejto požiadavky je dostatočný výhľad obsluhy, osvetlenie pracoviska a jeho zabezpečenie proti vstupu iných osôb alebo pracovníkov do jeho pracovného priestoru. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, musí mať obsluha prideleného pomocníka, ktorý je poučený a spôsobilý.

#### 17. PRVÁ POMOC:

DSP (zamestnávateľ) zabezpečí, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii. DSP prijíma opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a odvozu zamestnanca postihnutého úrazom, alebo náhlou nevoľnosťou do zdravotného ústavu najbližšieho mesta. Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci budú na stavbe označené a ľahko prístupné. Adresa a telefónne číslo miestnej záchrannej služby bude umiestnené na mieste s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

Investor - stavebník poskytne DSP hygienické zariadenie a šatne s uzamykateľnými skrinkami a lavicami v predmetnom alebo pre účel sprchovania v susednom objekte. Miestnosti na sprchovanie majú mať primeraný hygienický štandard. Majú byť vybavené teplou a studenou vodou. Zamestnanci pracujúci na stavbe budú výhradne muži.

#### 18. RÔZNE USTANOVENIA:

DSP zabezpečí oddelenie stavby od okolia súvislým plotom do výšky 1,8 m a to pri vonkajších prácach (prípadne vonkajší plošinový výtah na fasáde objektu). Okolie a obvod staviska viditeľne vyznačí. Pre zamestnancov pracujúcich na stavbe DSP zabezpečí dostatočné množstvo pitnej vody alebo iné vhodné nealkoholické nápoje. Zabezpečí zariadenie pre konzumáciu jedla v prijateľných podmienkach.